

**UCHWAŁA NR XXXI/464/2022
RADY MIEJSKIEJ W DZIERZGONIU**

z dnia 15 grudnia 2022 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Behawioralnych i Narkomanii w Gminie Dzierzgoń na lata 2023 - 2025 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.^[1]), art. 4¹ ust. 2 i 5 art. 182 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.^[2]) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.^[3]) Rada Miejska w Dzierzgoniu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomani dla Gminy Dzierzgoń na lata 2023 - 2025” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2023 roku.

Przewodniczący Rady

Ryszard Świder

^[1] Zmiany tekstu jednolitego ogłoszone w: Dz.U. z 2022 r., poz. 583; Dz.U. z 2022 r., poz. 1005; Dz.U. z 2022 r., poz. 1079; Dz.U. z 2022 r., poz. 1561.

^[2] Zmiany tekstu jednolitego ogłoszone w: Dz.U. z 2021 r., poz. 2469; Dz.U. z 2022 r., poz. 24; Dz.U. z 2022 r., poz. 218; Dz.U. z 2022 r., poz. 1700; Dz.U. z 2022 r., poz. 2185.

^[3] Zmiany tekstu jednolitego ogłoszone w: Dz.U. z 2019 r., poz. 1655; Dz.U. z 2021 r., poz. 2469; Dz.U. z 2022 r., poz. 763; Dz.U. z 2022 r., poz. 764; Dz.U. z 2022 r., poz. 1700; Dz.U. z 2022 r., poz. 1812.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
BEHAWIORALNYCH I NARKOMANII W GMINIE DZIERZGOŃ NA LATA
2023 - 2025 rok**

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2022, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119, z późn. zm.).

2. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele

Rozdział 2. Cele programu

§ 2. 1. Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Dzierzgoń oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

2. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację i reintegrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych. Przy opracowaniu Programu na lata 2023-2025 uwzględniony został cel operacyjny pn. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 - 2025.

3. W latach 2023-2025 w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej;
- 2) Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków itp.;
- 3) Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację letniego wypoczynku, finansowanie kosztów prowadzenia placówek wsparcia dziennego (wynagrodzenia, dożywianie dzieci i młodzieży, zakup materiałów, koszty wycieczek - według wskazań oferty);
- 4) Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 5) Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin;
- 6) Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych;
- 7) Wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, straży miejskiej w zakresie

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie;

- 8) Wspieranie środowisk anonimowych alkoholików poprzez finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenie punktu konsultacyjnego, zakup materiałów edukacyjnych;
- 9) Rehabilitacja – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

4. Integralną częścią programu jest rozpoznanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów lokalnych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii jakimi dysponuje gmina. Bezpośrednio z diagnozą łączy się systematyczne monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami obejmującymi wszystkie obszary gminnego programu w tym: profilaktykę szkolną, środowiskową, leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych

Rozdział 3. Zadania programu i sposób ich realizacji

§ 3. 1. Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień.

2. Główne zadania programu w szczególności będą obejmować:

- 1) **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków.**

Cel: ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych;

Planowane działania:

- a) organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne, zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, tj.: prowadzenie terapii, organizowanie spotkań edukacyjno-terapeutycznych, prowadzenie grupy wstępnej, prowadzenie grupy zaawansowanej.
 - b) rozwijanie i wspieranie działalności punktu informacyjno– konsultacyjnego między innymi, poprzez:
 - motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie i gromadzenie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym w ośrodkach na terenie gminy, powiatu, regionu, województwa, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, - inicjowanie interwencji kryzysowej, udostępnianie materiałów informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.
 - c) finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień.
- 2) **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie**

Cel: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z ww. rodzin;

Planowane działania:

- a) współpraca merytoryczna z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie poradnictwa, udzielania pomocy psychologicznej i prawnej w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym
 - b) podejmowanie przez Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno – motywujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno–edukacyjnym.
 - c) prowadzenie w szkołach, przedszkolach, placówkach wsparcia dziennego działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców i treningów) współpraca merytoryczna z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
 - e) realizacja procedury interwencji "Niebieskich kart" przez gminną komisję w jednostkach komisariatu policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia.
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych**

Cel: zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży nt. zagrożeń wynikających z używania alkoholu, innych substancji uzależniających oraz uzależnień behawioralnych;

Planowane działania:

- a) tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej: współpraca z placówkami oświatowymi oraz placówkami wsparcia dziennego, - współpraca z grupami społecznymi i zawodowymi mającymi swój udział w kreowaniu polityki trzeźwościowej na terenie gminy, działania na rzecz ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich, wdrażanie programów profilaktyczno–interwencyjnych dla młodzieży upijającej się, działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji miasta i gminy, wdrażanie ogólnopolskich kampanii, realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno- edukacyjnych przez certyfikowanych pedagogów, trenerów dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.
 - b) prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo–rekreacyjnymi, muzycznymi i edukacyjnymi.
 - c) edukacja zdrowotna: prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu i narkotyków dla konsumentów i ich otoczenia, prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu i spożywania narkotyków przez dzieci i młodzież, upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym i narkomanii, upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu i spożywania narkotyków przez kobiety w ciąży.
Rozpowszechnianie wiedzy na temat uzależnień behawioralnych, czyli grupie objawów związanych z wielokrotnym długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Wspólną cechą tych uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi. Do grupy uzależnień behawioralnych zaliczają się najczęściej: zakupoholizm, kompulsywne objadanie się, uzależnienie od użytkowania sieci internetowej, pracoholizm, hazard.
- 4) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt**

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa;

Planowane działania:

- a) organizowanie szkoleń dla sprzedawców.
- b) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych.
- c) prowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu.

5) Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa i działania o charakterze profilaktycznym; Planowane działania:

- a) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych.
- b) działania edukacyjne.

6) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii

Cel: poszerzenie i urozmaicenie działań o charakterze profilaktycznym;

- a) współpraca z instytucjami (ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami, przedszkolami, służbą zdrowia, komisariatem policji, domem kultury, sądem, itp.), organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, którzy są współrealizatorami programu.
- b) współpraca z mediami.
- c) organizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z problemem alkoholowym i narkomanii.
- d) organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego, dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z problemem alkoholowym i narkomanii.
- e) doposażanie szkół, przedszkoli i innych placówek w pomoce (materiały dydaktyczne, terapeutyczne) oraz sprzęt niezbędny do realizacji zajęć.
- f) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików (finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenia punktu konsultacyjnego, zakup materiałów edukacyjnych).

7) Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Cel: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego oraz integracja społeczna;

Planowane działania:

- a) Realizowanie zadań związanych z integrowaniem w/w osób ze środowiskiem lokalnym poprzez: - prowadzenie działań związanych z integracją społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i ich rodzin.

8) Ustawa o zdrowiu publicznym – Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025 w zakresie profilaktyki uzależnień.

9) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

10) Zasady funkcjonowania i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Ustala się dla Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości 600,00 zł.

2. Ustala się dla Sekretarza Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości 500,00 zł.

3. Ustala się dla członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu udziału w posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości: 200,00 zł.

4. Wypłata wynagrodzenia następować będzie po przedstawieniu listy obecności złożonej przez Przewodniczącego.

5. Członkowi Komisji, który w danym miesiącu nie uczestniczył w posiedzeniu Komisji wynagrodzenie określone w pkt 3 nie przysługuje.

6. Ustala się dla członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w tym również dla Przewodniczącego oraz sekretarza Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu przeprowadzenia kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w wysokości – 200,00 zł.

7. Szkolenia dla członków GKRPA, dyrektorów szkół i pedagogów, z zakresu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

8. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów dojazdu, poniesionych z tytułu podróży służbowych na szkolenia, konferencje oraz inne wyjazdy związane z wykonywaniem zadań komisji, według załączonych delegacji, rachunków i biletów za przejazd.

9. Koszty administracyjne.

Rozdział 4. Realizacja programu

§ 4. 1. Bezpośrednią odpowiedzialność za koordynowanie i realizację zadań programu ponosi Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Burmistrzu Dzierzgonia.

2. Realizatorów Gminnego Programu Profilaktyki gmina pozyskuje poprzez:

- 1) wyłonienie realizatora w trybie ustawy o zamówieniach publicznych lub otwartego konkursu ofert w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- 2) pozyskiwanie wolontariuszy do realizacji zadań programu.

3. Realizatorami gminnego programu profilaktyki mogą również być ośrodek pomocy społecznej oraz placówki oświatowe.

4. Za realizację programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Burmistrz Dzierzgonia i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu.

Rozdział 5. Adresaci programu

1. Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Dzierzgoń. Działania podejmowane przez Gminę na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez substancje psychoaktywne oraz uzależnienia behawioralne są skierowane do wszystkich mieszkańców – również tych nieuzależnionych. Będą wśród nich między innymi osoby dorosłe, młodzież, dzieci, kierowcy, kobiety w ciąży, sprzedawcy alkoholu, nauczyciele, pedagodzy.

Rozdział 5. Źródła finansowania

§ 5. 5. 1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu są dochody z opłat określone w ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi:

- 1) dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18 1 oraz dochody z opłat określone w art. 11 1 ustawy.
- 2) Dochody z opłat określone w art 9 3 ust 3 pkt. 1.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Elementem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych i Narkomanii w Gminie Dzierzgoń na lata 2023 – 2025 są również zadania związane z upowszechnianiem wiedzy oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Zgodnie z art. 10 ust. 1, 22, 2a i 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii. Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Burmistrz Dzierzgonia

Jolanta Szewczun